

Warszawa, dnia 11 lipca 2017 r.

Opinia do ustawy o zmianie ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych oraz zmianie niektórych innych ustaw

(druk nr 550)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa stwarza podstawę prawną niezbędną do wdrożenia, począwszy od początku roku szkolnego 2017/2018, nowego programu dostarczania owoców i warzyw oraz mleka i przetworów mlecznych w placówkach oświatowych, tzw. programu dla szkół.

Kolejną sferą regulowaną przez ustawę jest doprecyzowanie przepisów dotyczących obowiązku zawierania pisemnych umów na dostarczanie produktów rolnych. W załączeniu projektodawcy ma to na celu wzmocnienie pozycji producenta rolnego, jako pierwszego ogniw w łańcuchu dostaw żywności. Ustawa wprowadza wyłączenia przedmiotowe w odniesieniu do dostaw bezpośrednich i rolniczego handlu detalicznego. W przepisach uwzględniono wprowadzenie do Kodeksu cywilnego nowych form czynności prawnych – dokumentową i elektroniczną. Ze zmianami tymi korespondują przepisy dotyczące administracyjnych kar pieniężnych za niezachowanie warunków umów na dostawy produktów rolnych.

Ustawa dokonuje szeregu zmian w przepisach ustawy – Przepisy wprowadzające ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa (UpwKSOW) w zakresie wybranych mechanizmów na rynkach rolnych, w celu większej racjonalizacji podziału zadań w obszarze agencji rolnych. Zmiany te dotyczą m.in. monitorowania skupu mleka w Polsce, realizacji programu wsparcia pszczelarstwa oraz wykonywania czynności związanych z kwotowaniem produkcji mleka i z przekroczeniem kwot produkcyjnych na rynku mleka.

Ostatnią grupą zmian jest nowelizacja ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju

Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 oraz niektórych innych ustaw w celu doprecyzowania przepisów, które określają, w jakich przypadkach nie stosuje się do ponoszenia kosztów kwalifikowalnych zasady konkurencyjności określonej w tej ustawie.

Ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia. Wyjątkiem są przepisy dotyczące programu dla szkół, które wejdą w życie w dniu następującym po dniu ogłoszenia oraz przepisy nowelizujące ustawę o Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa oraz UpwKSOW, które mają wejść w życie z dniem 1 września 2017 r.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Sejm uchwalił opiniowaną ustawę na 45. posiedzeniu w dniu 7 lipca 2017 r. w oparciu o przedłożenie rządowe (druk sejmowy nr 1649). Projekt stanowił przedmiot prac sejmowej Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, która wniosła do projektu poprawki o charakterze techniczno-legislacyjnym.

W trakcie drugiego czytania zgłoszono poprawki polegające na zmianie terminu wydania rozporządzenia określającego wysokość środków finansowych na programy dla szkół, nałożeniu na ministra właściwego do spraw rozwoju wsi obowiązków informacyjnych wynikających z prawa Unii Europejskiej, dodaniu przepisów przejściowych do UpwKSOW, skróceniu *vacatio legis* przepisów dotyczących programu dla szkół oraz wprowadzeniu poprawek redakcyjnych.

Sejm uchwalając ustawę uwzględnił poprawki zgłoszone w trakcie drugiego czytania.

III. Uwagi szczególne

1. Ustawa nowelizując przepis art. 40i ust. 1 ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (UARR) przewiduje administracyjną karę pieniężną za naruszenie art. 38q ust. 1 lub 1a. Art. 38q ust. 1 określa warunki umowy na dostawy produktów rolnych. Natomiast art. 38q ust. 1a wskazuje, jak należy rozumieć zachowanie formy pisemnej wymaganej na podstawie art. 38q ust. 1. Oznacza to że w ust. 1a nie znajduje się nakaz lub zakaz określonego zachowania się. Dlatego z brzmienia art. 40i ust. 1 UARR należy wyeliminować odesłanie do art. 38q ust. 1a.

Uwaga odnosi się odpowiednio do art. 40i ust. 1a–1d, z tym że w art. 40i ust. 1a–1c brak odesłania do art. 38q ust. 1a dodatkowo jest uzasadniony tym, że przepisy nie dotyczą odpowiedzialności za niezachowanie formy pisemnej umowy, a art. 40i ust. 1d odsyła do umowy, o której mowa w art. 38q ust. 1, gdy tymczasem w art. 38q ust. 1a nie jest określona żadna umowa.

Propozycja poprawki:

w art. 1 w pkt 4:

a) w lit. a w ust. 1 skreśla się wyrazy „lub 1a”,

b) w lit. b:

– w ust. 1a–1c skreśla się wyrazy „lub 1a”,

– w ust. 1d skreśla się wyrazy „i 1a”;

2. Na podstawie art. 38q ust. 1 pkt 1 UARR, umowy na dostawy buraków cukrowych muszą zawierać elementy określone art. 125 i art. 127 oraz w załączniku X i XI do rozporządzenia nr 1308/2013. Przepis art. 125 oraz art. 127 z wyjątkiem ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 dotyczą porozumień branżowych i nie zawierają żadnych elementów umowy.

Dlatego należy wprowadzić poprawkę, która poprawi odesłanie w art. 38q UARR oraz w pozostałych przepisach będących konsekwencją treści art. 38q UARR.

Ponadto przepis art. 127 oraz załącznik nr XI do rozporządzenia nr 1308/2013 będą obowiązywać do końca roku gospodarczego 2016/2017, który w przypadku sektora cukru kończy się w dniu 30 września 2017 r. (art. 124 w zw. z art. 6 lit. f rozporządzenia nr 1308/2013).

Dlatego przepisy nakładające obowiązek stosowania art. 127 oraz załącznika nr XI do rozporządzenia nr 1308/2013 powinny mieć charakter epizodyczny.

Propozycja poprawek

1) w art. 1:

a) w pkt 2:

– w lit. a, w ust. 1:

– w pkt 1 wyrazy „ art. 125 i art. 127 oraz w załączniku X i XI „, zastępuje się

wyrazami „załączniku X”,

– – dotychczasowy pkt 1 oznacza się jako pkt 3, dotychczasowy pkt 2 oznacza się jako pkt 1 i dotychczasowy pkt 3 oznacza się jako pkt 2,

– w lit. b:

– – w ust. 1a wyrazy „punkcie I pkt 1 odpowiednio załącznika X i XI do rozporządzenia nr 1308/2013, art. 148 ust. 2 lit. b oraz art. 168 ust. 4 lit. b tego rozporządzenia” zastępuje się wyrazami „art. 148 ust. 2 lit. b, art. 168 ust. 4 lit. b rozporządzenia nr 1308/2013 oraz punkcie I pkt 1 załącznika X do tego rozporządzenia”,

– – w ust. 1b w części wspólnej wyliczenia wyrazy „w art. 125 lub art. 127 rozporządzenia nr 1308/2013 oraz odpowiednio w załączniku X lub XI do tego rozporządzenia albo art. 148 ust. 2 lit. a–c, albo art. 168 ust. 4 lit. a–c tego rozporządzenia” zastępuje się wyrazami „art. 148 ust. 2 lit. a–c albo art. 168 ust. 4 lit. a–c rozporządzenia nr 1308/2013 albo załączniku X do tego rozporządzenia”,

b) w pkt 4 w lit. b, w ust. 1c wyrazy „ w art. 125 lub art. 127 rozporządzenia nr 1308/2013 oraz w załączniku X lub XI do tego rozporządzenia, z wyjątkiem warunku określonego w punkcie I pkt 1 tych załączników” zastępuje się wyrazami „w załączniku X do rozporządzenia nr 1308/2013, z wyjątkiem warunku określonego w punkcie I pkt 1 tego załącznika”;

2) po art. 6 dodaje się art. 6a i art. 6b w brzmieniu:

„Art. 6a. Do dnia 30 września 2017 r. każde dostarczenie buraków cukrowych, z wyłączeniem dostaw bezpośrednich i rolniczego handlu detalicznego w rozumieniu ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2017 r. poz. 149 i 60) oraz sprzedaży bezpośredniej w rozumieniu ustawy z dnia 16 grudnia 2005 r. o produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz. U. z 2017 r. poz. 242 i 471), przez producenta będącego rolnikiem w rozumieniu art. 4 pkt 1 lit. a rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), którego gospodarstwo rolne jest położone na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do pierwszego nabywcy będącego przetwórcą lub dystrybutorem, który nie zbywa tych produktów rolnych bezpośrednio konsumentom finalnym, zwanym dalej „dystrybutorem”, wymaga zawarcia

umowy obejmującej jedną lub wiele dostaw, spełniającej warunki określone w art. 127 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”, oraz w załącznikach X i XI do tego rozporządzenia. Przepisy art. 38q ust. 1a–1c, 3a i 4 ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 6b. 1. Kto jako pierwszy nabywca będący przetwórcą lub dystrybutorem nabywa, wbrew przepisowi art. 6a, bez pisemnej umowy lub bez umowy zawartej w formie dokumentowej albo elektronicznej, buraki cukrowe, podlega karze pieniężnej w wysokości 10% zapłaty w rozumieniu art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221) za produkty nabyte bez pisemnej umowy lub bez umowy zawartej w formie dokumentowej albo elektronicznej.

2. Kto jako pierwszy nabywca będący przetwórcą lub dystrybutorem nabywa, wbrew przepisowi art. 6a, buraki cukrowe na podstawie umowy niespełniającej warunków określonych w art. 168 ust. 4 lit. c ppkt ii, iii, iv, v lub vi rozporządzenia nr 1308/2013, podlega karze pieniężnej w wysokości 1% zapłaty w rozumieniu art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług za produkty nabyte wskutek takiej umowy – za każdy niespełniony warunek.

3. Kto jako pierwszy nabywca będący przetwórcą lub dystrybutorem nabywa, wbrew przepisowi art. 6a, buraki cukrowe, na podstawie umowy niespełniającej warunków określonych w art. 127 ust. 2 rozporządzenia nr 1308/2013 oraz w załączniku X lub XI do tego rozporządzenia, z wyjątkiem warunku określonego w punkcie I pkt 1 tych załączników, podlega karze pieniężnej w wysokości 5% zapłaty w rozumieniu art. 29a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług za produkty nabyte wskutek takiej umowy.

4. Przepisy art. 40i ust. 1d i 2 oraz art. 40j ustawy zmienianej w art. 1 stosuje się.

3) w art. 7:

a) wyrazy „Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylającego rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 671, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1308/2013”, zastępuje się wyrazami „nr 1308/2013”,

b) dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje ust. 2 w brzmieniu:

„2. Do umów na dostarczanie buraków cukrowych, zawartych przed dniem 1 października 2017 r, od dnia 1 października 2017 r. stosuje się przepisy ustawy zmienianej w art. 1 w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.”;

3. Dodawany do UpwKSOW przepis art. 47a, określa zasady przejściowe dotyczące postępowań w sprawach dotyczących przyznania dopłat z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

W art. 47a ust. 6 wskazano organ właściwy m.in. w sprawach uchylenia decyzji. Kontekst przepisu wskazuje, że celem przepisu było uregulowanie postępowania dotyczącego decyzji ostatecznych (art. 154 i art. 155 KPA). Należy zauważyć, że uchylenie decyzji może nastąpić również w toku postępowania odwoławczego na podstawie art. 138 § 1 pkt 2 albo art. 138 § 2 KPA.

Aby nadać przepisowi treść zgodną z celem przepisu należy doprecyzować art. 47a ust. 6 poprzez wskazanie, że odnosi się do decyzji ostatecznych.

Propozycja poprawki:

w art. 6 w pkt 8, w art. 47a w ust. 6 we wprowadzeniu do wyliczenia wyrazy „wydania decyzji” zastępuje się wyrazami „decyzji ostatecznej”;

4. Opiniowana ustawa nowelizuje art. 60 ust. 2 UpwKSOW m.in. w ten sposób, że utrzymuje w mocy przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 38y ust. 2 oraz art. 38z UARR. Przepis art. 60 ust. 2 UpwKSOW znajdzie zastosowanie od dnia 1 września 2017 r. W tym dniu nie dojdzie do zmiany upoważnienia do wydania przepisów wykonawczych zawartego w art. 38y ust. 2 UARR, a nowelizacja art. 38x będzie polegała jedynie na zmianie terminu wydawania corocznych rozporządzeń.

Zasady techniki prawodawczej w § 32 ust. 2 stanowią, że tylko zmiana treści przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego, zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub

wytyczne dotyczące treści tego aktu powoduje skutek w postaci utraty mocy przez akt wykonawczy.

Dlatego nie ma potrzeby utrzymywania w mocy rozporządzeń wydanych na podstawie art. 38y ust. 2 oraz art. 38z UARR.

Propozycja poprawki:

w art. 6 w pkt 13 w lit. b w tiret pierwszym, w pkt 5 wyrazy „, art. 38x ust. 1, art. 38y ust. 2 oraz art. 38z” zastępuje się wyrazami „oraz art. 38x ust. 1”;

5. Na podstawie art. 8 do postępowań w sprawie nałożenia kar pieniężnych dotyczących umów na dostarczenie produktów rolnych, wszczętych i niezakończonych decyzją ostateczną, stosuje się przepisy w brzmieniu nadanym opiniowaną ustawą.

Przepis jest niepotrzebny gdyż zgodnie z art. 189c. KPA, obowiązującym od dnia 1 czerwca 2017 r., jeżeli w czasie wydawania decyzji w sprawie administracyjnej kary pieniężnej obowiązuje ustawa inna niż w czasie naruszenia prawa, w następstwie którego ma być nałożona kara, stosuje się ustawę nową, jednakże należy stosować ustawę obowiązującą poprzednio, jeżeli jest ona względniejsza dla strony.

Ponadto przepis art. 8 posługuje się zwrotem „do postępowań” co sugeruje, że należy odnieść go do przepisów proceduralnych, gdy tymczasem nowelizacja zmienia jedynie przepisy materialne.

Wobec powyższego należy wprowadzić następującą poprawkę:

skreśla się art. 8;

6. Rozdział 7d dodawany do ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych, dotyczący „Programu dla szkół”, ma wejść w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Jednocześnie powinien wejść w życie przepis zmieniający zakres ustawy o Agencji Rynku Rolnego i organizacji niektórych rynków rolnych (art. 1 pkt 1). Wydaje się też zasadnym aby jednocześnie uchylić przepisy dotyczące programów „Mleko w szkole” oraz „Owoce i warzywa w szkole”, które mają być zastąpione przez „Program dla szkół”.

Propozycje poprawek:

w art. 11 w pkt 1 wyrazy „ pkt 3, który wchodzi” zastępuje się wyrazami „ pkt 1 i 3, które wchodzi”;

albo:

w art. 11 w pkt 1 wyrazy „pkt 3, który wchodzi” zastępuje się wyrazami „pkt 1 i 3, art. 2, art. 3 pkt 1, 2 i 3 lit. a, art. 9 i art. 10, które wchodzi”;

Michał Gil

Główny legislator